

**درس آموخته‌هایی
از فعالیت سرویس‌های اطلاعاتی
در مراکز امنیتی، دانشگاهی و تحقیقاتی**

گردآوری و تدوین: مرتضی حسینیان

www.ketabir.com

عنوان و نام پدیدآور: درس آموخته‌هایی از فعالیت سرویس‌های اطلاعاتی در مراکز صنعتی،
دانشگاهی و تحقیقاتی

گردآوری و تدوین: مرتضی حسینیان

مشخصات نشر: تهران، انتشارات دیده‌بان، تابستان ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۱۵۵ ص

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

موضوع: جاسوسان - سرگذشتنامه - سازمان‌ها و فعالیت‌های جاسوسی - سازمان‌های اطلاعاتی -

جاسوسی - تاریخ

رده‌بندی دیویی: ۳۲۷/۱۲۰۹۲۲

رده‌بندی کنگره: ۵۴۳/ح ۱۳۹۷ / UB۲۷۰

کتابشناسی ملی: ۵۳۶۹۲۸۶

انتشارات دیده‌بان

❖ عنوان کتاب: درس آموخته‌هایی از فعالیت سرویس‌های اطلاعاتی در مراکز صنعتی، دانشگاهی و تحقیقاتی

❖ گردآوری و تدوین: مرتضی حسینیان

❖ ناشر: انتشارات دیده‌بان

❖ ناظر و ویراستار علمی: جواد منزوی بزرگی

❖ ویراستار ادبی: حسن جفائی

❖ صفحه‌آرا: حسن جفائی

❖ طرح روی جلد: مجید نیکپور

❖ شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

❖ نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۷

❖ قیمت: ۲۰۰/۰۰۰ ریال

این کتاب با همکاری و مشارکت مرکز آموزشی و پژوهشی امنیت دفاعی چاپ و منتشر گردیده است.

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۶۷۹۰ - ۲ - ۷ ISBN:

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

آدرس: تهران، چهارراه پاسداران، انتشارات دیده‌بان، تلفن: ۲۲۷۶۲۸۳۷

فهرست مطالب

۱	 مقدمه
۳	 ۱- پرونده کیم فیلی
۱۷	 ۲- کلاوس فوکس
۲۵	 ۳- جاسوسی ادموند پوپ در روسیه
۳۳	 ۴- عملیات کریب سیا علیه ایران
۴۹	 ۵- رزیدنت
۵۵	 ۶- کیش و مات
۵۹	 ۷- مبلمان
۶۵	 ۸- میز بلژیک
۶۹	 ۹- عملیات سیا در آموزش عالی (۱)
۷۹	 ۱۰- عملیات سیا در آموزش عالی (۲)
۹۳	 ۱۱- عملیات سیا در آموزش عالی (۳)
۱۱۷	 ۱۲- عملیات سیا در آموزش عالی (۴)
۱۲۱	 ۱۳- عملیات سیا در آموزش عالی (۵)
۱۲۹	 ۱۴- جذب جاسوس در میان مراکز آموزشی آلمان
۱۳۵	 ۱۵- اهداف سرویس اطلاعاتی در محیط علمی
۱۳۷	 ۱۶- روش‌شناسی جمع‌آوری سرویس در مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی
۱۵۵	 ۱۷- منابع و مآخذ

مقدمه

با پیشرفت و توسعه برافزایش علوم و فناوری و نقش آنها در تامین امنیت، رفاه و ثبات کشورها، دولت‌ها و سازمان‌های امنیتی - اطلاعاتی درصدد کسب جدیدترین و آخرین اخبار و اطلاعات علوم و تحقیقات بوده و برای نسل به این هدف، نیازمند به کارگیری جاسوسانی در حوزه هدف هستند.

بخش عمده‌ای از اطلاعات موردنیاز از طایفه اخبار آشکار (رادیو، تلویزیون، جراید، بولتن‌ها، کتب، سخنرانی‌ها، همایش‌ها، اینترنت و...) و حصار فنی (شنود تلفن و فضای سایبر، ماهواره‌ها، تصویربرداری‌های هوایی و...) انجام می‌شود. ولی قسمت اصلی و هسته مرکزی اطلاعات حائز اهمیت توسط عوامل انسانی نفوذی به صورت‌های مختلف انجام می‌پذیرد.

افراد انسانی که به هر دلیل مستقیم و غیرمستقیم با هدف جادوس موردنظر ارتباط دارند، توسط سرویس‌های اطلاعاتی نشان و با توجه به انگیزه‌های مختلف جلب همکاری شده و پس از آموزش، با پوشش مناسب اقدام به جمع‌آوری اطلاعات موردنظر می‌کنند.

امروزه با گسترش تعاملات، تقسیم وظایف و همپوشانی مشاغل، به صورت‌های مختلف جهت نفوذ عامل انسانی (مانند وابستگان نظامی، شرکت‌های خصوصی، همکاری با دانشگاه‌ها و نخبگان علمی و پژوهشی، اقوام مقیم خارج، فعالان سیاسی مخالف دولت، بازنشستگان و منفکین، سربازان وظیفه و...) متصور است.

تحلیل چرایی جاسوسی توسط افراد، نیازمند شکافتن موضوع خیانت است. خیانت همواره به شکلی تحقیرآمیز مورد اشاره قرار گرفته است و کسی که برای یک طرف خائن محسوب می‌شود،

برای طرف مقابل قهرمان تلقی می‌شود. تاریخ جاسوسی نشان می‌دهد که افراد بنابه دلائل مختلفی مانند کسب منافع مالی، اخذ ویزای اقامت، مجوز ادامه تحصیل برای خود و خانواده، اعتقادات و ایدئولوژی، خلاف اخلاقی، حس ماجراجویی، گرفتن انتقام و... به کشور خود خیانت می‌کنند که بحث در این مورد، نیاز به مقاله و نوشتار جداگانه‌ای دارد.

در جاسوسی کلاسیک، جاسوس کمتر به دنبال مطالب آشکار می‌باشد و بیشتر به دنبال اطلاعاتی است که عمداً پنهان شده و به دلیل اهمیت، آن را از دید دیگران و نامحرمین مخفی کرده‌اند. لذا جاسوسی کلاسیک، به ناچار دربرگیرنده نفوذ به محدوده‌های ممنوعه، نقض امنیت فردی و اجتماعی دیگران است. جاسوس در واقع جستجوگر اسرار و ناقل این اسرار به کسانی است که چنین اسراری برایشان ارزش است ولی جاسوس به‌طور معمول از ارزش واقعی این اسرار آگاهی ندارد و عمل جاسوسی و خیانت خود را با اتکا به این موضوع توجیه می‌کند.

مراکز نظامی و دفاعی نشو و نما که ارتباط مستقیم با امنیت و منافع ملی دارد، هدف ثابت و همیشگی سرویس‌های اطلاعات دشمن و حریف می‌باشند. در این مراکز قسمت‌هایی مانند تحقیق و توسعه، پشتیبانی و زنجیره تامین، ساخت و تولید، تغییرات و نوآوری‌های کیفی در سلاح‌ها و... از اهداف جذاب و دائمی یک فعالیت جاسوسی است. سرویس‌های اطلاعاتی به انحاء مختلف سعی در جلب همکاری کسانی هستند که به اطلاعات محرمانه دسترسی دارند و آماده‌اند به ازای منفعتی که عایدشان می‌شود، اطلاعات را به دیگران بدهند.

آنچه که در این کتاب به آن پرداخته می‌شود، تشریح معدودی از پرونده‌ها و کیس‌های آشکار جاسوسی است که نقطه بنیادین آنها، شروع و ادامه فعالیت جاسوسی و از اماکن علمی و افراد نخبه دارای دسترسی به اطلاعات می‌باشد. در پایان هر پرونده، درس‌آموخته‌های مفید و ملموس هر کیس مطرح و سپس در انتهای کتاب به اختصار در مورد مسائل و شواهد لازم از منظر پیشگیری و آگاهسازی پرداخته خواهد شد.